

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at forbedre de gældende regler om omkostningsdækning i skatte- og afgiftssager, således at borgernes og virksomhedernes retssikkerhed bliver styrket.

Efter de gældende regler yder staten tilskud til skatte- eller afgiftspligtige, der har afholdt udgifter til sagkyndig bistand m.v. i klagesager, som kan påklages til skatteankenævnene, Landsskatteretten samt i retssager, hvor spørgsmålet har kunnet påklages til Landskatteretten. Tilskuddet er i dag for personer på 38 pct. og for selskaber 32 pct. For 2002 vil tilskudsprocenten være 32 for både personer og selskaber.

På baggrund af de seneste års kritik af omkostningsdækningsordningen nedsatte skatteministeren i maj 1999 med bred politisk opbakning et hurtigtarbejdende udvalg, som bl.a. fik til opgave at vurdere, om de gældende regler om omkostningsdækning virker tilfredsstillende i retssikkerhedsmæssig sammenhæng. Udvalget skulle bl.a. undersøge, om de gældende regler på den ene side sikrer, at borgerne og virksomhederne ikke afholder sig fra at søge relevante afgørelser efterprøvet og på den anden side ikke tilskynder til afholdelse af uforholdsmæssige omkostninger til efterprøvelsen. Udvalgets medlemmer blev udpeget efter politisk drøftelse mellem de partier, der støttede forslaget om nedsættelsen af et udvalg, med lektor Margrethe Nørsgaard, Aalborg Universitet, som formand.

Udvalget har nu afgivet sin betænkning om omkostningsdækningsordningen (betænkning nr. 1382/ februar 2000).

Omkostningsdækningsudvalget konstaterer, at der efter de gældende regler ydes omkostningsdækning med samme tilskudsprocent, uanset om den skatte- eller afgiftspligtige vinder eller taber sin sag, og at ordningen er skematisk opbygget. Efter den gældende ordning er det såvel for den skatte- eller afgiftspligtige som for myndighederne let at konstatere, hvilke sager, der kan ydes tilskud til og ligeledes til hvilke udgifter. Antallet af skatte- eller afgiftspligtige, der klager over deres tilskud, er da også meget lille (ca. 20 i 1998).

Omkostningsdækningsudvalget finder, at en sådan skematisk ordning har klare retssikkerhedsmæssige fordele.

Omkostningsdækningsudvalget mener dernæst, at selv om der kan argumenteres for, at der bør gives fuld dækning af udgifterne i sager, hvor den skatte- eller afgiftspligtige får helt eller delvis medhold, vil det i praksis være vanskeligt at afgrænse disse sager. Det skyldes, at der ikke gives enkle kriterier herfor. En afgørelse om omkostningsdækning måtte i givet fald bl.a. knytte sig til sagens udfald på de enkelte klagepunkter, for de enkelte indkomstår og vurderes for hver instans.

Udvalget mener ikke, at den gældende tilskudsordning i tilstrækkelig grad fjerner de økonomiske barrierer for skatte- eller afgiftspligtige, når disse overvejer, om en sag skal prøves. Dette taler efter udvalgets opfattelse for en forhøjelse af tilskuddet. På den anden side er de provenumæssige konsekvenser af en tilskudsforhøjelse behæftet med betydelig usikkerhed. En afvejning af disse hensyn over for hinanden får et enigt udvalg til at foreslå, at tilskudsprocenten fortsat ligger fast i alle tilskudssager, uanset sagens udfald, men forhøjes til 50 både for personer og selskaber. Udvalget fremhæver, at hvis der gælder en ensartet og forhøjet tilskudsprocent uanset sagens udfald, vil dette stille en skatte- og afgiftspligtig retssikkerhedsmæssigt bedre, end hvis tilskuddets størrelse afhænger af sagens udfald.

I de få tilfælde, hvor myndighederne ønsker en sag prøvet ved en højere instans - f.eks. fordi sagen anses for at være principiel - foreslår udvalget, at den skatte- eller afgiftspligtige opnår fuld omkostningsdækning med fradrag af en egenbetaling på 10-20 pct. af de tilskudsberettigede udgifter. Disse tilfælde kan klart afgrænses, idet der er tale om sager, der videreføres på det offentliges initiativ. Antallet af sådanne sager skønnes i gennemsnit at udgøre 15 sager årligt.

Herudover anbefaler udvalget, at kredsen af tilskudsberettigede udvides og foreslår, at en række nye sagstyper gøres tilskudsberettigede, jf. bilag 1 til lovforslaget. Endvidere foreslår udvalget, at enhver som